

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

MEDITATIE

Abrahams adventsverwachting door de Heere versterkt

En God zeide: Voorwaar, Sara, uw huisvrouw, zal u een zoon baren, en gij zult zijn naam noemen Izak;

Gen. 17:19a.

De vervulling van de belofte in het leven van Gods kinderen gaat door de onmogelijkheid heen. God is getrouw, wat Hij belooft, dat wordt op Zijn tijd vervuld.

De leiding Gods in het leven van de vader der gelovigen is ons tot lering en vertroosting. Het is bijna 25 jaar geleden dat de HEERE Abram heeft geroepen uit het afgodendom met die krachtadige onwederstandelijke roeping. "Ga Gij uit Uw land, en uit Uw maagschap, en uit uws vaders huis, naar het land, dat Ik u wijzen zal. En ik zal U tot een groot volk maken, en u zegenen, en uw naam groot maken; en wees een zegen!" (Gen. 12: 1-2). In die bijna 25 jaar heeft de Heere Abram getrouw geleid en de belofte menigmaal versterkt. Aan de vervulling van deze belofte was de zaligheid van Abram en van de ganse kerk verbonden. In de komst van het beloofde vrouwenzaad, waaruit de Zaligmaker moest geboren worden, om Zijn volk zalig te maken van haar zonden. De uitgestelde hoop krenkt het hart.

Als het geloof niet in beoefening is zit de Kerk in het werkhuis. Daar hebben Sarai en Abram ook veel last van gehad.

De vrucht van hun vleselijk bezig zijn heeft een gestalte gekregen in de geboorte van het kind uit de dienstbare, Ismaël. Daarop was al

hun vleselijke verwachting gericht dat de HEERE uit hem het beloofde Zaad geboren zou doen worden. U moet niet vergeten dat Abraham bijna honderd jaar oud is en Sara negentig. Daarbij is zij onvruchtbaar.

Maar ziet, de HEERE houdt getrouw Zijn Woord. Hij verschijnt aan de vader der gelovigen om de belofte te verzegelen, de liefde te verwakkeren, de hoop levendig te maken, want het geloof is door de liefde werkzaam.

"Ik ben God, de Almachtige. Wandel voor mijn aangezicht, en zijt oprecht."

Tot driemaal toe versterkt de HEERE het geloof in Abrams hart.

In zijn naamsverandering, in de instelling van het teken en zegel van het verbond, de besnijdenis en in de naamsverandering van Sarai.

Daarop volgt de verzegeling van de verbondsbelofte uit wie en door wie het beloofde vrouwenzaad ter wereld zou komen. "Want ik zal haar zegenen, en u ook uit haar een zoon geven; ja Ik zal haar zegenen, zodat zij tot volken zal worden; koningen der volken zullen uit haar worden." (vs 16).

Dat heeft in het hart van Abraham de geloofsverwondering verwekt dat er voor de HEERE niets onmogelijk is. De dood bij Abraham en Sara, maar

bij de HEERE is geen ding onmogelijk. Hoe groot en goed is die God! Die spreekt en het is er en de dingen die er niet zijn roept alsof zij er waren. Kennen wij dat door God geschonken en gewerkte geloof? Er is zoveel beredeneerd geloof waar de zalving van de Geest des geloofs in gemist wordt.

Maar hier is waar wat Paulus schrijft: Welke op hoop tegen hoop geloofd heeft; dat hij zou worden een vader van vele volken; volgens hetgeen gezegd was: Alzo zal uw zaad wezen.

En niet verzwakt zijnde in het geloof, heeft hij zijn eigen lichaam niet aangemerkt, dat alrede verstorven was, also hij omtrent honderd jaren oud was, noch ook dat de moeder in Sara verstorven was. En hij heeft aan de belofte Gods niet getwijfeld door ongeloof; maar is gesterkt geweest in het geloof, gevende God de eer;

En ten volle verzekerd zijnde, dat hetgeen beloofd was, Hij ook machtig was te doen. Daarom is het hem ook tot rechtvaardigheid gerekend. (Rom. 4: 18-22.)

Hoe groot is de blijdschap in het hart als de Almachtige het onmogelijke in de Zoon der belofte mogelijk maakt. Zalig worden "om niet" uit

INHOUD	pag.
Meditatie: Abrahams adventsverwachting door de Heere versterkt . 1	
Bijbelstudies: Nehemia bij de muren van Jeruzalem (4) 2	
Commentaar: Groeiende weerstand tegen euthanasie 4	
De toelidende weg tot Christus . 4	
Verslag Generale Synode (6) 6	
Van Overzee:	
Troosten als een moeder 7	
Boekennieuws 9	
Kerknieuws 10	
Berichten 10	
Predikbeurten 11	

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.

Kerkelijk nieuws en berichten aan:

redactie-secretaris: C.G. van Es
Ronsseweg 527,
2803 ZJ Gouda,
tel. 0182-571292, fax 0182-533928.

Abonnementen, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk
aan:

De Saambinder - abonnementen,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.

Postbankno. voor
abonnementsgeld: 64327.

Alle advertenties aan:

Administratie van de Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Friso Hof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av. N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

Abonnementsprijs
bij vooruitbetaling:

voor Nederland: f 24,00 = €11,- per
halfjaar (te betalen per 1 april en 1
oktober d.m.v. een acceptgiro)

voor het buitenland:

Luchtpost:
Amerika \$ 56,-, Canada \$ 68,-.

Zeepost:
Amerika \$ 49,-, Canada \$ 59,-.

Advertenties f 1,10 = €0,50,- per mm.

Familieberichten

f 0,85 = €0,40,- per mm.

Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen uiterlijk
donderdagmorgen in bezit van de
administratie te zijn.

Faxberichten vrijdag voor 12 uur.

Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 12 uur (telefonisch).

De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en de ter recensie
aangeboden boeken.

vrije genade, door het geloof, het is Gods gave! Hoe is het mogelijk? En dat voor zo'n zondaar die nooit anders kan dan de HEERE arbeid maken met zijn zonden en moeite met zijn ongerechtigheden. Hier wordt het beginsel van de eeuwige blijdschap gekend.

"Toen viel Abraham op zijn aangezicht en hij lachte; en hij zeide in zijn hart: Zal een, die honderd jaren oud is, een kind geboren worden? En zal Sara die negentig jaren oud is, baren?" (vs 17). Dat is geen geringe strijd op die leerschool van het geloof, om te leren dat de Geest tegen het vlees begeert en het vlees tegen de Geest, ja, dat zij elkaar tegen staan.

Wat een les, dat wij met ons vleeselijk invullen van de beloften Gods, God voor de voeten lopen, maar Hem niet kunnen ophouden noch tegenstaan.

Abraham moest met Zijn vleeselijk kind Ismaël de dood in, om het geestelijke kind Izak in de belofte door het geloof te mogen omhelzen. Hoe vriendelijk en genadig komt de HEERE dat Zijn kind weer aan het hart te verzegelen. Hij weet wat maaksel wij zijn, gedachtig zijnde dat wij stof zijn.

Voorwaar Abraham, "het onmogelijke is alleen door Mij waar."

Sara, uw huisvrouw, die zal de moeder zijn van de zoon der belofte, niet Hagar. Dat kind zal uit haar voortgebracht worden. Ik de HEERE heb het gesproken. Wat uit mijn lippen ging is vast en onverbroken.

Een Zoon, dat mannelijke Kind, dat van de Vader beloofd is en Die

mchtig is om te verlossen. Hij alleen is de Verlosser van het grootste kwaad en de bringer tot het hoogste goed.

Zonder Hem is ons leven doelloos voor God, voor onszelf, en voor onze naaste. De HEERE liet noch aan Abraham en Sara noch aan iemand anders de gelegenheid om dit kind een naam te geven.

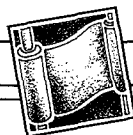
De zoon der belofte kreeg als het geschonken kind zijn naam van de grote Gever. God heeft Abraham een lachen gemaakt!

Hier is het waar geworden in de doodsnacht van het leven van de vader der gelovigen wat de HEERE later door de dienst van de engel Gabriël aan Zacharias liet verkondigen in de komst van de wegbereider. "En u zal blijdschap en verheuging zijn, en velen zullen zich over zijn geboorte verblijden". (Luk. 1: 14).

Later zingt de moeder des HEEREN, als haar de komst van de Zaligmaker beloofd is. "En Maria zeide: Mijn ziel maakt groot de HEERE; en mijn geest verheugt zich in God, Mijn zaligmaker;" (Luk. 1: 46-47).

Let er toch op dat de toepassing van de verbondsbeloften persoonlijk is! In het 21e vers zegt de HEERE dit zeer nadrukkelijk. "Maar mijn verbond zal Ik met Izak oprichten, dien u Sara op dezen gezetten tijd in het andere jaar baren zal." Zo krijgt de beloofde Zaligmaker in de weg, waarin wij door de wet aan de wet moeten sterven door de belofte Gods uit louter genade een gestalte in onze zielen.

Geldermalsen, ds. J.W. Verweij.

BIJBELSTUDIES

Nehemia bij de muren van Jeruzalem

Nehemia 2

(4)

Vertrouwen

Nehemia mocht omhoog zien. De Heere schonk hem geloofsvertrouwen, ook al maakten de vijanden zich op om het werk van de herbouw van Jeruzalems muren tegen te staan. Wat blijkt dat geloofsvertrouwen uit het twintigste vers: "Toen

gaf ik hen tot antwoord, en zeide tot hen: God van de hemel, Die zal het ons doen gelukken, en wij, Zijn knechten, zullen ons opmaken en bouwen, maar gijlieden hebt geen deel, noch gerechtigheid, noch gedachtenis in Jeruzalem." Tegen de spot van de vijanden in mocht Nehemia getuigen van zijn hoop op

God. Hij keek verder dan de vijanden, ja boven de vijanden uit. Wat zien Gods kinderen toch weinig omhoog. Als we alleen op de omstandigheden zien, op de vijanden zien, dan ontzinkt ons de moed. In ons is geen kracht tegen die grote menigte en in eigen kracht kunnen we geen ogenblik bestaan. Maar als het geloof naar boven mag zien, dan is er vertrouwen op God. Die God zal niet beschamen, die hopen op Hem wachten.

De vastheid des geloofs

Sanballat, Tobia en Gesem, de vijanden, dachten de Perzische koning mee te hebben. Maar Nehemia mocht zien op de Koning der koningen. Hij wees in zijn antwoord aan de vijanden op de "God van de hemel", dat wil zeggen de Almachtige, de hoge God, Die van Zijn hoge zetel ziet op al het nietig en aards gewemel. Nehemia stond hier rotsvast in het geloof. Daar zijn Gods kinderen niet iedere dag. We komen er achter, dat we in onszelf niet anders zijn dan een bevend rietje, dat heen en weer bewogen wordt. Maar als het geloof in oefening komt en houvast krijgt aan die getrouwe God, dan zegt het met Luther: "Ons staat een sterke Held terzij!" En let er dan op, dat Nehemia niet zegt: "Mocht de Heere het ons doen gelukken", of: "We hopen, dat de Heere het ons zal doen gelukken." We zouden ons af kunnen vragen, of dat niet beter was geweest. We zijn immers zondaren, die geen enkel recht hebben. We hebben in het eerste hoofdstuk het schuldbelijden van Nehemia gehoord. Gods hulp is toch niet vanzelfsprekend? We kunnen toch niet over God beschikken?

Het is waar, dat er aan 's mensen zijde geen enkel recht is. We kunnen bij onszelf geen enkele reden vinden, waarom de Heere ons gedenken zou. Als de Heere ons aan onszelf ontdekt, dan leren we dat wel. Maar we hebben te bedenken dat Nehemia hier stond in het geloof. Dat geloof mocht zich vastklemmen aan de God des Verbonds. Nehemia mocht geloven, dat de Heere van Zijn Woord niet afkan, dat de zaak van Israël Zijn zaak was en dat het tegenover de spot van de vijanden ging om Zijn eer. Het ging ook hier om de *komende Christus*, Die uit dat verdrukte en aangevochten volk der

Joden zou voortkomen. Zou Nehemia niet behoord hebben tot de vromen van de oude dag, die naar Christus hebben uitgezien en die van verre Zijn dag hebben gezien? Daarop was zijn verwachting gegrond.

Geloofsoefeningen

Als het geloof geloven mag, krijgt het houvast aan de God des Verbonds. Wat is dat Verbond? Dat de Heere Zich van eeuwigheid verbonden heeft om Christus' wil Zijn volk zalig te maken. De zaligheid ligt vast in het Verbond der genade, dat vastgemaakt is in het bloed van het Lam. We zagen reeds in het eerste hoofdstuk, hoe Nehemia een beroep deed op dat Verbond. Als het geloof in zijn oefeningen houvast krijgt aan het Verbond Gods en als u dan geloven mag daar persoonlijk in begrepen te zijn, wat ligt het dan rotsvast. Dan zegt dat geloof: "Nu kan de Heere nooit meer van mij af!" Dan is Zijn eer eraan verbonden. Als het geloof waarachtig geloven mag, dan krijgt het, tegen alle rumoer van de vijanden in, houvast aan Gods Woord, Gods Verbond en Gods eer. Waren er toch meer geloofsoefeningen. Daar ontbreekt het al te zeer aan. Als het aan geloofsoefeningen ontbreekt, dan zoeken we de vastheid zo in onszelf. Dan zijn we een baar der zee gelijk, heen en weer bewogen. Is dat niet vaak de stand van veel van Gods kinderen? Maar als het geloof geloven mag, dan vindt het de vastheid buiten zichzelf in de trouwe Gods des Verbonds. Die in Christus een God van volkomen zaligheid is.

Niet lijdelijk

Dat geloof maakte Nehemia niet lijdelijk. Hij sprak immers: "Wij, Zijn knechten, zullen ons opmaken en bouwen." Het zaligmakend geloof maakt *heilig actief*. Wij draaien het vaak om. Dan gaan wij aan het werk en dan moet de Heere onze inspanningen maar bekronen. Nee, de Heere voorop, Zijn werk en Zijn Verbond. En dan mag het geloof achter aankomen om zo onze roeping te vervullen, daar waar de Heere ons plaatste.

Door datzelfde geloof mocht Nehemia tenslotte de vijanden terugwijzen. 'Maar gijlieden hebt geen deel, noch gerechtigheid, noch gedachtenis in Jeruzalem.' Met heilige vrijmoedigheid trad hij tegen de vijanden op. Nehemia wond er geen doekjes om. Voor de vijanden was er geen plaats in Jeruzalem.

Dat is nog steeds de boodschap. Als uw vijandschap nooit gebroken is, als u het nooit van de Heere leerde verliezen en nooit leerde hopen, vanuit uw nood en dood, op Christus, dan is wer voor u geen plaats in het Koninkrijk Gods, in het nieuwe Jeruzalem. Dat is een ingrijpende boodschap, maar ook nu moet die boodschap met eerlijkheid en ernst klinken. Van nature staan we naast Sanballat en Tobia, zijn we rebellen tegen de hoogste Koning. Daarbij zijn we vijanden van onze eigen zaligheid. Wat een wonder, dat Koning Jezus overwonnen heeft.

Daarom kunnen vijanden tot vrienden gemaakt worden. Zijn nodiging, Zijn vredesaanbod gaat nog uit, niet tot vrienden, maar tot vijanden. Nog is het de boodschap, dat Christus vijanden met God verzoent en dat goddelozen worden gerechtvaardigd.

Het goede voor Jeruzalem gezocht

Zo heeft Nehemia geworsteld om Jeruzalem. Zo zocht hij het goede voor Jeruzalem. Wat een zegen als er zulke Nehemia's in de gemeente(n) zijn. Er zijn ook nu zoveel scheuren in de muur om Jeruzalem. De kerk ligt zo open voor de wereld en voor de vijanden. Waar is het gebed? Waar is het geloof? Weet u wat het grootste wonder is? Dat de zaak van Gods kerk ligt in de handen van Christus. Hij heeft het goede voor Zijn Jeruzalem gezocht toen Zijn weg door de diepte van lijden, hel en dood is heengegaan. En Hij verzekert Zijn aangevochten volk, dat de poorten der hel Zijn gemeente niet zullen overweldigen.

(Wordt vervolgd)

Zeist, Ds. J. J. van Ekeveld

Commentaar

Groeiende weerstand tegen euthanasie

NRC Handelsblad heeft na gesprekken met een aantal Amsterdamse euthanasieconsulenten vastgesteld dat onder huisartsen steeds meer weerstand tegen euthanasie ontstaat. Een belangrijke rol heeft daarbij gespeeld de ontdekking dat via palliatieve zorg vaak nog heel veel voor ernstig zieken gedaan kan worden. Euthanasieconsulenten zijn artsen die zich vrijwillig hebben aangeboden om bij verzoeken van euthanasie hun collega's bij te staan en een 'second opinion' te geven. Het is opmerkelijk dat juist zij meer en meer moeite hebben met de gegroeide euthanasiepraktijk. Schokkend is het te lezen dat in toenemende mate patiënten 'het spuitje' als een recht beschouwen. Artsen voelen zich daardoor onder druk gezet en geven heel snel toe aan het verzoek van de patiënt. Vanuit de kerken is er in het verleden op gewezen dat die ongepaste druk van de kant van de patiënt er wel eens toe zou kunnen leiden dat euthanasie steeds meer geaccepteerd wordt en als een recht wordt beschouwd. Niet minder dan een gezaghebbend orgaan als het Mensenrechtencomité van de Verenigde Naties maakte zich enige tijd geleden ernstig zorgen over de risico's die de nieuwe euthanasiewet brengt. Er zou naar de mening van dat comité alle reden zijn om rigoreus te onderzoeken of Nederland het recht op leven wel voldoende beschermt. Daarbij wees het comité op de ongepaste druk die er van de zijde van de patiënt zou kunnen worden uitgeoefend, waardoor het gevaar van routine beslist niet denkbeeldig zou zijn. Uit het artikel in *NRC Handelsblad* blijkt dat niet alleen de patiënt gemakkelijk om euthanasie vraagt, maar dat ook vele medici het 'gewoon als een kwestie van mode' beschouwden om bij ernstig zieke patiënten euthanasie toe te passen. Onthutsend is het, te lezen hoe men met deze ingrijpende dingen omgaat in de relatie tot de patiënt. 'Noem je euthanasie, dan vragen ze daarom. En noem je palliatieve zorg, dan willen ze die.' Niet alleen de opvattingen van het Mensenrechtencomité van de Vere-

nigde Naties, maar ook de bevindingen van *NRC Handelsblad* zouden voor de regering en de Tweede Kamer redenen moeten zijn om de nog maar pas werkende euthanasiewet opnieuw aan de orde te stellen en terug te keren op de ingeslagen heilloze weg. Dat de verwachtingen op dat punt niet te hoog gespannen moeten zijn, blijkt wel uit de reactie van de regering op het rapport van het Mensenrechtencomité. De regering vindt daarin geen aanleiding om de wet te heroverwegen. Wel zal nog meer worden gedaan om begrip voor het Nederlandse euthanasiestandpunt in het buitenland te kweken.

Ook de resultaten van de gesprekken van *NRC Handelsblad* met de Amsterdamse euthanasieconsulenten zullen wel niet in staat zijn de blinde ogen van de voorstanders van euthanasie te openen en hen van het hellend vlak terug te doen keren. Helaas! De oproep van de kerk om het ingeslagen pad te verlaten en weer te keren tot Gods heilzame geboden, vindt evenmin weerklank. Wat in genoemd artikel ook opvalt, is de toenemende aandacht voor palliatieve zorg. Palliatieve zorg is de totale zorg (lichamelijk, emotioneel, spiritueel en sociaal) voor patiënten die ongeneeslijk ziek zijn en degenen die hen direct omringen. De Wereld Gezondheidsorganisatie, waarvan deze omschrijving afkomstig is, geeft als doel van palliatieve zorg aan: het bereiken van een zo hoog mogelijke kwaliteit van leven voor de patiënt en diens familie. Pijnbestrijding is slechts een onderdeel van de palliatieve zorg, zij het wel een zeer belangrijk onderdeel. Door de toegenomen kennis van palliatieve zorg zegt één van de artsen in het onderzoek van *NRC Han-*

delsblad zelfs de laatste drie jaar geen euthanasie te hebben toegepast. Het blijkt ook dat patiënten zich in zeer sterke mate van de arts afhankelijk achten. Stelt deze de patiënt voor om euthanasie toe te passen, dan kiest deze daar veelal voor. Stelt de arts echter als eerste mogelijkheid palliatieve zorg voor, dan kiest de patiënt veelal daarvoor. Het vertrouwen dat indertijd in de Tweede Kamer werd uitgesproken in de richting van de artsen dat zij zorgvuldige en volledige informatie aan de patiënt zouden geven, blijkt voor een groot deel dus niet op te gaan.

Er is daarom alle aanleiding de palliatieve zorgmogelijkheden verder uit te bouwen. Omdat het daarbij voor de ongeneeslijk zieke patiënt niet alleen gaat om eventuele pijnbestrijding, maar ook om spirituele (geestelijke zorg) is het van groot belang dat die palliatieve zorg op een bijbels verantwoorde wijze wordt gegeven. Vooral in de laatste levensfase van een mens is het van zo groot belang dat met hem of met haar, die aan het einde van de aardse reis staat, eerlijk wordt omgegaan. Het is hoog tijd dat de initiatieven die in onze kring worden ontplooid om tot verantwoorde palliatieve zorg te komen, worden gebundeld. Pogingen daartoe worden in het werk gesteld. Intensivering en uitbreiding is wenselijk. Verantwoorde identiteitgebonden palliatieve zorg is noodzakelijk. Het verder ontwikkelen daarvan kan een signaalfunctie naar de samenleving betekenen, waardoor het gemak waarmee euthanasie wordt toegepast, kan worden teruggedrongen. Van de overheid moeten we in dit opzicht maar geen verwachtingen hebben, al hebben de kerken blijvend de opdracht om de overheid aan te spreken op het getuigenis van Gods Woord. De Heere mocht dat getuigenis Zelf met Zijn zegen bekronen.

Hendrik Ido Ambacht,

ds. W. Silfhout

De toelidende weg tot Christus

Onder deze titel is er een boek verschenen van de hand van ds. C. Harinck. Een boek dat gaat over een zeer aangelegen onderwerp: hoe komt een mens tot de zaligmakende

kennis van Christus? Ds. Harinck begint met in hoofdstuk 1 de probleemstelling te beschrijven. In de hoofdstukken 2 tot en met 5 gaat hij vervolgens na hoe vanuit Gods

Woord, de Belijdenis, de Reformatie en de Nadere Reformatie over de benoemde punten gedacht wordt. In hoofdstuk 6 volgt een samenvattende conclusie.

De probleemstelling van dit boek hangt dus samen met wat wel genoemd wordt de toeleidende weg tot Christus. Is er een toeleidende weg? En wat is deze toeleidende weg dan? Is deze bij ieder van Gods kinderen eender? Is er een bepaald 'model' van de toeleidende weg te geven?

Uit de inhoud van het boek

De vraag of er een toeleidende weg tot Christus is, wordt zondermeer positief beantwoord. Ds. Harinck maakt duidelijk vanuit de Schrift dat een zondaar die tot Christus komt, een door schuldbesef getroffen en verslagen zondaar is. Dat is ook de lijn van de belijdenis: ellendekennis is noodzakelijk en gaat voorop. En ook is dat de lijn van Reformatie en Nadere Reformatie. De nodiging tot de zaligheid komt tot iedereen. Het werkelijk komen tot Christus gebeurt in een weg van overtuiging en ontdekking. Zo maakt de Heilige Geest plaats voor Christus en leidt Hij de schuldverslagen zondaar tot Hem.

De probleemstelling van dit boek omvat echter meer. Is er een bepaalde diepte van ellendekennis noodzakelijk? Eigenlijk maakt ds. Harinck duidelijk dat dit wel zo is. Want de mens zal als een strafwaardige leren buigen voor God. Hij zal leren God gelijk te geven, God te rechtvaardigen. Deze ellendekennis is *dán* 'diep genoeg', wanneer een mens alle hoop en verwachting buiten Christus verliest. Op velerlei wijze komt dit vanuit de diverse bronnen tot uitdrukking. Vervolgens spitst de schrijver zijn betoog op één punt nader toe: moet een ontdekte zondaar zover komen dat het hem *om het even* is of hij naar de hemel of naar de hel moet? Dat blijkt niet de lijn van Schrift, belijdenis, Reformatie en Nadere Reformatie te zijn. Ontsporingen hieromtrent, zoals bij de Labadisten, werden toen onder kritiek gesteld; voor zulke gevaren en tendenzen moet ook vandaag gewaarschuwd worden. Overigens blijkt bij het nagaan hoe schrijvers uit de tijd van Reformatie en Nadere Reformatie dachten over de noodza-

kelijke ellendekennis en de diepte daarvan, dat ze niet allen in alles precies eender dachten.

Verder spitst ds. Harinck zijn probleemstelling ook toe op de vraag of er in de heilsorde gesproken kan worden over één bepaalde weg. Is de weg van Jakob, van Ruth, van de discipelen de weg van al Gods kinderen? Is er een zekere parallelie tussen de volgorde van de heilsfeiten en de plaats van de heilsfeiten in de heilsorde? Krijgen de heilsfeiten in het genadeleven betekenis in die volgorde? Ook hieromtrent gaat de schrijver te rade bij de bronnen. Hij komt dan tot de conclusie dat deze geen aanleiding geven om een bepaalde weg voor al Gods kinderen te stellen. Een bepaalde, meer gedetailleerde wijze van denken en spreken over de heilsorde is bij de ouden zo niet aanwijsbaar. Wel wordt herkenning vanuit het gezelschapsleven opgemerkt. Voor die lijn waarschuwt ds. Harinck met kracht. Hij vreest dat er geestelijke duisternis door ontstaat en dat zielen worden opgehouden.

Over de inhoud van het boek

In hoofdstuk 1 komt de auteur tot een probleemstelling. Om daartoe te komen, wordt beschreven wat er in de prediking zoal gezegd wordt ten aanzien van de toeleidende weg. Aan de hand van een aantal citaten wordt een algemeen beeld geschetst. Hier zijn verschillende vragen te stellen. Is het beeld dat ontstaat evenwichtig? Komt daarbij alle van belang zijnde informatie aan de orde? Zijn de gesignaleerde gevaren en ontsporingen juist weergegeven en goed gewaardeerd? Daarin zit altijd iets persoonlijks. Maar vooral zijn er vragen als: wordt de bedoeling van geciteerden voldoende recht gedaan? Geschriften waaruit geciteerd wordt, zijn immers vaak heel pastoraal. Juist erop gericht om zielen tot Christus te leiden en hen alleen maar rust te gunnen in Hem. Een groot aantal van de desbetreffende citaten is afkomstig van (overleden) collega predikanten. De schrijver gaat niet echt met hen in gesprek. Toch noemt de auteur hen wel. Er ontstaat hierdoor een polemische toonzetting, terwijl een andere introductie van het onderwerp evengoed mogelijk is. Nu komt de inzet onaangenaam over. Eigenlijk is hoofdstuk 1 (in deze vorm) in

het kader van de probleemstelling helemaal niet noodzakelijk.

Er is een komen tot Christus. Er is ook een komen *tot nadere kennis van Christus*. Feitelijk gaat een omvangrijk deel van het boek over deze thematiek (rondom vragen als: is de weg van de Borg de weg van de Kerk? Hoe worden de vruchten van de heilsfeiten geleerd en ontvangen?) Terzijde kan opgemerkt worden dat het hier behandelde eigenlijk valt buiten hetgeen de titel aangeeft. Het gaat dan immers niet meer alleen en niet zo zeer over de toeleidende weg *tot Christus*, maar vooral ook over de nadere kennis van Hem en Zijn weldaden. Als in het boek dit onderscheid meer tot zijn recht was gekomen, zou (waarschijnlijk) een ander beeld zijn ontstaan.

Het grootste deel van het boek besteedt de auteur aan het positief beschrijven van wat de Schrift en onze vaders ten aanzien van dit onderwerp leren. Dat is uitermate waardevol. Van daaruit zouden verdere lijnen te trekken zijn. Van hetgeen deze studie hierover aanreikt, moest maar goed kennis genomen worden. Ds. Harinck maakt met een keur van citaten duidelijk dat er een toeleidende weg is. Dat de ellendekennis noodzakelijk is en voorop gaat. Dat er standen zijn in het genadeleven. Dat de geloofsvrucht van bijvoorbeeld Kerst een andere is dan die van Pasen. Deze laatste punten worden overigens slechts kort aangeduid.

Naar aanleiding van de inhoud van het boek

Ontsporingen kwamen en komen voor. Er dreigen gevaren en dat niet alleen van de linkerzijde, maar ook in de rechterflank. Bevindingen, en leringen daaromtrent, moeten getoetst worden aan Schrift en belijdenis. Iemand als ds. G.H. Kersten zag dat en corrigeerde waar nodig, juist aan de hand van de oudvaders en de vastheid van de gereformeerde leer. Dat is ook vandaag nodig. Onder ons is er hier en daar, juist omdat er aan de ene zijde zoveel oppervlakkige en evangelische tendenzen zijn, wel eens te weinig oog (geweest) voor gevaren aan de andere zijde. En dan is hetgeen ds. Harinck aanreikt zeker behartigenswaard. Hij bedoelt in deze gedocumenteerde studie te waarschuwen voor gevaren en ontsporingen. Of

hetgeen oprecht en goed bedoeld is, ook goed gebruikt wordt, is een afzonderlijke vraag. Hier liggen rondom dit boek waarschijnlijk naar twee zijden gevaren.

Wanneer we nadenken over deze thematiek, moeten we bedenken dat wortels van onze gemeenten deels in de gezelschappen liggen. Velen van ons voorgeslacht komen uit kringen waar men oude schrijvers las en waar men ervaringen in het geestelijke leven besprak. Het mag ons dan ook niet verbazen als we in onze prediking nog altijd invloeden uit het gezelschapsleven aantreffen; het karakter van onze gemeenten – die ons lief zijn – is er mede door bepaald.

In deze kringen, die hij vanwege het bevindelijke leven zo hartelijk liefhad, heeft ds. G.H. Kersten leiding gegeven. Daarbij nam hij zijn uitgangspunt duidelijk in de leer, en niet in de bevinding. Hij heeft de weg willen wijzen van de schriftuurlijk-bevindelijke prediking en de dogmatische bezinning. Daarom heeft hij de Gereformeerde Dogmatiek voor de gemeenten toegelicht en geschriften van oudvaders opnieuw uitgegeven. Juist dat maakte de inbreng van ds. Kersten zo belangrijk. Hij zag de gevaren van een bevinding die – hoe echt beleefd ook – los komt te staan van Schrift en belijdenis. Hij corrigeerde waar nodig. Tegelijkertijd sloot hij aan bij het bestaande taalgebruik en had hij waardering voor het goede dat er gevonden mocht worden. Maar vooral zocht hij leiding te geven vanuit en aansluiting te vinden bij het geestelijk gedachtegoed van vooral de vaders van de Nadere Reformatie. Hopelijk mag dit boek eraan bijdragen dat geschriften van ouden echt en ook in hun geheel gelezen worden. Dat zou juist in onze tijd van geestelijk verval zo heilzaam kunnen zijn.

Ds. Harinck laat, juist tegenover evangelische en oppervlakkige tendenzen, duidelijk zien hoe de weg van Woord en Geest is. Waar velen niet willen weten van het plaatsmakende werk, laat hij duidelijk zien dat er wel een toeleidende weg is. Hij wil geen ruimte laten voor menselijke denkpatronen, noch naar de ene, noch de andere zijde. Nu is het waar dat we niet genoeg hebben aan heldere verwoording van de leer. Noch van de 'leer van de bevinding'.

Er is ook, om het hedendaags te zeggen, de spiritualiteit. Of anders uitgedrukt: het komt op de persoonlijke toepassing en doorleving aan. Er zijn van de hand van onze broeder meditatieve geschriften die daarvan doortrokken zijn.

Wie deze bespreking leest, zal al wel begrepen hebben dat het lezen van dit boek beslist enige theologische en dogmatische voorkennis vereist. Het is niet een gemakkelijk boekje om jongeren even wegwijs te maken temidden van veel verwarring op geestelijk en kerkelijk terrein. Deze bespreking afrondend blijft, bij al het goede dat deze uitgave biedt, de vraag: waarom toch zo'n polemische toonzetting? En: zou hiervan, onbe-

doeld, geen misbruik gemaakt kunnen worden?

De Heere geve maar veel waarlijk hongerende en dorstende zielen. Hij zegene de arbeid van predikers en doe ons maar in waarheid zijn een leidman tot Christus. De drie-enige God verheerlijke Zijn werk. Want Christus' woord zal waar worden: 'Al wat Mij de Vader gegeven heeft, zal tot Mij komen en die tot Mij komt zal Ik gezinszins uitwerpen.'

N.a.v.: ds. C. Harinck, De toeleidende weg tot Christus; uitg. Groen; 236 blz.; prijs f 34,95.

Dordrecht,

ds. P. Mulder

Verslag van de vergaderingen van de Generale Synode op woensdag 12 en donderdag 13 september 2001 te Utrecht

(6)

De preses opent op de volgende zittingsdag de vergadering om 9.30 uur. Hij laat zingen van Psalm 141:2 en 3, leest Psalm 141 en gaat daarna voor in gebed. Hij spreekt een kort openingswoord naar aanleiding van Psalm 141:8a. David is een man des gebeds. Hij zegt: "Doch op U zijn mijn ogen." Hoe is dat met ons? We kunnen zo druk zijn, ook met ambtelijke werk. Wat kunnen zorgen het hart bezetten. We kunnen er zo vol van zijn dat er geen plaats meer is om te buigen voor het aangezicht des Heeren. Hebben we iets van David?

David zingt in Psalm 25 over de verborgen omgang met God. Als de vreze des Heeren ons leven werkelijk vervullen mag, is er ook een verborgen leven met God. De Heere geve dat wij iets hebben mogen van David. Daar hebben wij zo voor nodig de bediening van Davids grote Zoon, de Heere Jezus Christus. Hij is voor Zijn volk in de diepe zin des Woords een Man des gebeds. Hij bad op enen berg alleen. De Heere geve ons iets te mogen ervaren van de inhoud van Psalm 141, ook aan het begin van de tweede vergaderdag van de Synode: "Doch op U zijn

mijn ogen." Dat we zo in onderlinge samenbinding bijeen mochten zijn.

Bij gehouden appèl nominaal blijken alle primus-afgevaardigden aanwezig. De preses stelt het rapport aan de orde van het Deputaatschap voor de zending. Omdat ds. Van Ekeveld voorzitter is van dat deputaatschap neemt assessor-preses ds. P. Mulder de leiding van de vergadering over. Hij stelt eerst de paragraaf Nederland aan de orde.

Het Deputaatschap voor de zending

Er wordt een aantal vragen gesteld. Er is sprake van jaarlijks overleg en bezinning met de Gereformeerde Zendingsbond (GZB) en de Zending van de Christelijke Gereformeerde Kerken. Wat is de bedoeling? Wat zijn de resultaten? Er worden bijeenkomsten met studerende gehouden die een voorlichtend en wervend karakter hebben. Hoe gaat het deputaatschap om met de spanning tussen roeping en werving? In februari stond er in het Reformatorisch Dagblad een interview met de voorzitter van het zendingsdeputaatschap waarin hij te kennen gaf van de GZB te leren een plaats te zoeken voor mensen die iets willen doen voor de

zending. Is dat correct? Hoe gaat het deputaatschap om met het feit dat sommige zendingswerkers na repatriëring afscheid nemen van de Gereformeerde Gemeenten en lid worden van een andere kerk? Wanneer iemands uitzending wordt gefinancierd door de organisatie Oikonomos, wordt zo iemand dan altijd uitgezonden in dienst van de zending of is hij in dienst van Oikonomos? Gaat ZGG op het zendingsveld op dezelfde manier om met de moderne communicatiemiddelen als in Nederland? Anders zal er sprake zijn van verwarring, zeker onder jongeren. En hoever strekt de bedoelde detachering van teruggekeerde zendingswerkers bij verwante organisaties?

Ds. Van Eckeveld, sprekend namens het zendingsdeputaatschap, antwoordt dat er één keer per jaar overleg is met de GZB en de zending van de Christelijke Gereformeerde Kerken over zaken waarmee de gesprekspartners allen te maken hebben, bij voorbeeld theologische kadervorming, vertaalwerk enzovoorts. Dat doet geen afbreuk aan de eigen identiteit. Het is een gedachtenwisseling over praktische zaken. Verder antwoordt de voorzitter van ZGG dat de bijeenkomsten met studerende vooral dienen tot het verschaffen van informatie, waarvan het deputaatschap hoopt dat de Heere middellijk wil werken in het roepen van zendingswerkers. Hij zegt dat ZGG in het buitenland omgaat met communicatiemiddelen zoals het besluit van de Synode uit 1977 bepaalt.

Het is, aldus ds. Van Eckeveld, niet de bedoeling om werk te zoeken bij mensen, in plaats van mensen bij werk. Wel speelt de vraag in hoeverre het mogelijk is iemand te detacheren bij schriftgetrouwe organisaties. Zo is er bij voorbeeld in Zuid-Soedan sprake van een ontzaglijke grote nood: oorlog van moslims tegen christenen. ZGG heeft daar bezoeken gebracht. Een zendingszuster moet binnenkort terugkeren naar Nederland. Zou zij ingezet kunnen worden in Zuid-Soedan? Dat zou dan gebeuren via de organisatie Across, een diaconale organisatie met schriftgetrouwe achtergrond. Het Deputaatschap tot Hulpverlening in Bijzondere Noden zou

financieel betrokken kunnen zijn bij dit project. De voorzitter zegt dat ZGG hier behoedzaam mee omgaat en zich bezint en studeert op de mogelijkheden. Een zo groot mogelijke veiligheid en wederzijdse verantwoordelijkheid vereist nauwgezet onderling overleg tussen de betrokkenen. Het hier geschetste, is trouwens het enige geval dat aan de orde is.

Ds. Van Eckeveld bevestigt dat tot zijn spijt soms zendingswerkers het verband van onze Gereformeerde Gemeenten verlaten. Het deputaatschap kan er weinig aan doen. De zendingswerkers keren terug en vestigen zich hier of daar. Uiteraard ziet ZGG de taak van het aannemen van zendingswerkers als een hoogst ernstig gebeuren waarmee met voorzichtigheid dient te worden omgegaan. Wij spreken over hun verbondenheid met de Gereformeerde Gemeenten en hun principiële opvattingen, aldus de voorzitter van het zendingsdeputaatschap.

Een der afgevaardigde predikanten vraagt hoe de procedure van aanmelding van zendingswerkers verloopt. Benoemt het deputaatschap iemand om vervolgens informatie te gaan inwinnen bij de kerkenraad? De voorzitter van het deputaatschap licht de procedure toe. Het inwinnen van informatie bij kerkenraden en referentie-adressen geschiedt vóór de eindbeslissing.

Een der predikanten vraagt nadere uitleg over de verhouding tussen een

tekortschietende vooropleiding en de overtuiging dat de Heere iemand wil gebruiken als zendingswerker. Een der afgevaardigde ouderlingen vraagt naar de inhoud van de taak tot pastorale zorg van de zendende gemeente.

Betreffende het spanningsveld tussen vooropleiding en roeping antwoordt de voorzitter dat het zendingsdeputaatschap alles in het werk stelt om uitzending mogelijk te maken. De overheid stelt soms echter bepaalde eisen aan de vooropleiding in relatie tot het al of niet verstrekken van een visum. Ten aanzien van de pastorale zorg voor zendingswerkers, vraagt de voorzitter van het deputaatschap zich af: Wat doet de kerkenraad bij verlof? En laat de zendende gemeente weleens iets van zich horen via post en dergelijke? Beklemtoond wordt dat het goed is dat er van de zendende gemeente regelmatig wordt geschreven met 'hun' arbeiders op het zendingsveld.

De assessor-preses rondt nu de bespreking over dit gedeelte van het rapport af. Hij vraagt of het deputaatschap de opmerking betreffende rapportage omtrent beleid boven allerlei informatieve details wil meenemen. In de loop van deze zittingsdag komt aan de orde dat de vervolgzittingen van de Synode Deo volente op 30 en 31 januari 2002 zullen plaatshebben.

(Wordt vervolgd)

Apeldoorn,

G. Roos

VAN OVERZEE

Troosten als een moeder

Het is alweer bijna winter hier. Na enkele dagen waarin het vrij warm was voor de tijd van het jaar, wordt deze week al wat sneeuw verwacht. Dat is hier niet zo bijzonder voor eind november. Vaak is er voor de Amerikaanse Dankdag, dit jaar 22 november, al wat sneeuw gevallen, een begin van de lange Michigan winters.

De jeugd ziet ernaar uit, maar voor ouderen is er weinig aantrekkelijks aan en velen die het zich kunnen permitteren, zoeken een 'winterescape' in Florida, waar het in de winter nog prachtig weer kan zijn, en de temperaturen in het zuidelijk gedeelte dan vergelijkbaar zijn met de zomers in het oude vaderland. Voor mensen van onze gezindte is er dan

een samenkomst die wintermaanden in Bradenton, waar dan ook wel de onder ons bekende preken gelezen worden.

Het reizen wordt er in de winter ook niet gemakkelijker op. Ook het vliegverkeer heeft dan vaak met grote vertragingen te kampen. En als je dan hier de vacante gemeenten wilt dienen, moet je toch wel vaak van het vliegtuig gebruik maken.

Na de aanslagen op 11 september j.l. in New York is het vliegverkeer duidelijk afgenomen. En verschillende vliegtuigmaatschappijen zijn in financiële moeilijkheden gekomen. De vliegvelden worden overal streng bewaakt. En alle passagiers, met bagage, worden grondig onderzocht voordat ze aan boord kunnen komen. Overal zie je op de vliegvelden soldaten lopen en de regering heeft nieuwe wetten uitgevaardigd om de veiligheid op de luchthavens te bevorderen. We zijn immers in oorlog met Moslim-extremisten, die, waar mogelijk, alle beschikbare middelen zullen gebruiken om Amerika en bondgenoten te terroriseren.

We zijn begin deze maand per vliegtuig nog naar de kinderen in New Jersey, de East, geweest. En het valt je dan weer op hoe dicht ze bij het verwoeste gedeelte van New York wonen. Vlakbij het huis van sommigen kun je de skyline van New York duidelijk zien en word je er bovenop gedrukt dat er een groot gat in geslagen is. De Twin Towers in Manhattan zijn uit het beeld verdwenen.

Een nieuwe ramp heeft het hart van New York sindsdien getroffen. Een passagiersvliegtuig met 260 mensen aan boord stortte, kort na de start, neer in een woonwijk. Het was een wijk waar juist veel brandweerlieden woonden, van wie velen betrokken waren bij de reddings- en opruimingswerkzaamheden in het World Trade Center. Honderden zijn er van hen omgekomen, toen tijdens reddingswerkzaamheden de Torens naar beneden kwamen. Vele moedige brandweermannen lieten het leven, in heldhaftige pogingen te redden wat er nog te redden viel. U begrijpt dat er na 11 september veel lege plaatsen gekomen waren in het brandweercorps, maar ook in die stadswijk. En juist dáár stortte het vliegtuig neer. En wéér rouwt New York.

De burgemeester van de stad maande de bevolking haar kalmte te bewaren. Het was een nieuwe test voor de al zo zwaar getroffen stad, zei hij. Maar we zullen ook deze test doorstaan en niet bij de pakken neerzitten, zo werd er nog aan toegevoegd.

Het is te begrijpen, dat regeringsleiders zo praten. Het zou de vijanden alleen maar verheugen, als vrees Amerika zou gaan verlammen en alle weerbaarheid zou wegnemen. Toch zou het groot zijn, als er nog iets anders gezien zou worden dan een volk dat weigert door de knieën te gaan onder al de tegenslagen en dat manmoedig zich door de teleurstellingen probeert heen te slaan.

Het is te vrezen, dat het spreken van de Koning, Die komt om de aarde te richten, niet verstaan wordt.

We lezen in 1 Petrus 5:6 *"Vernedert u dan onder de krachtige hand Gods, opdat Hij u verhoort te Zijner tijd."*

Die vernedering zal ons in het stof brengen, schuldig, onwaardig, en buigend onder het oordeel Gods. Van dat buigen echter is maar weinig te zien, en daarom is het te vrezen dat God met Zijn gerichten door zal gaan en wie zal bestaan voor Hem?

Er is een volk op aarde, dat ook vaak in de oven van verdrukking verkeert. Ze worden ook getest, zouden we kunnen zeggen. Maar wat moeten ze smartelijk inleven, dat ze in die test falen. Ze hebben zo weinig geloof, zo weinig zelfverloochening, zo weinig eenswillensheid met Gods weg vaak. Zoveel eigenliefde, hoogmoed, zelfhandhaving is er ook in hun leven. Juist in wegen van verdrukking, waarin het kruis zo zwaar is, en smartelijk verdriet hun leven haast verteert, komen ze er wel achter wie ze zijn. Nee, dan blijven er geen helden over, maar zijn ze een wormpje Jacobs, en vrezen ze soms dat ze nog zullen omkomen en Gods Naam om hen zal worden gelasterd. De Heere moet ons, met eerbied gesproken, maar steeds uit onze kracht, uit onze wijsheid zetten, zodat we als een gans hulpeloze tot Hem mogen uitgedreven worden.

O, als er toch die getrouwe Wachter Israëls niet was! Als het toch niet waar was: *"Ik, De HEERE, word niet veranderd, daarom zijt gij, o kinderen Jacobs! niet verteerd."*

Als er toch niet dat vaste, onverbre-

kelijke Verbond was en de verbondstrouw van de HEERE. Maar, die is er gelukkig. Hij troost het hart dat schreiend tot Hem vlucht.

Gisteren hebben we het Avondmaal mogen bedienen in onze gemeente. De voorbereiding was uit Jesaja 66:2b, *"Maar op dezen zal Ik zien, op de arme en verslagene van geest en die voor Mijn Woord beeft."*

Gisterenmorgen, voor de bediening van het Sacrament, hebben we kort gesproken van vers 13: *"Als een dien zijn moeder troost, alzo zal Ik u troosten; ja, gij zult te Jeruzalem getroost worden."*

Dat is een volk dat zichzelf niet troosten kan. Het kent de zonde-smart, de droefheid, tegen een goeddoend God gezondigd te hebben. De droefheid ook vanwege hun verdorven bestaan. Smart kennen ze, vooral als ze mogen zien wat de zonde de Borg gekost hebben. Ze hebben Zijn kroon gevlochten en Zijn beker gevuld en hebben Hem doorstoken door hun zonden.

Bovendien zijn er ook nog de wegen van verdrukking en smart die hen met Jacob soms doen uitroepen: *"Al deze dingen zijn tegen mij."* En als de Heere dan Zijn Aangezicht verbergt, is er verschrikking en duisternis.

De HEERE weet echter die treuren-den Sions te vertroosten. **Hij troost ze, als een moeder, met Zijn Woord, met Zijn beloften.** Zoals in Jesaja 41:20, *"Vreest niet, want Ik ben met u; zijt niet verbaasd, want Ik ben uw God; Ik sterk u, ook help ik u, ook ondersteun ik u met de rechterhand Mijner gerechtigheid."*

Hij troost ze met Zijn Christus. Hij is die onuitsprekelijke gave Gods. Aan de Dis van het Verbond mogen ze eten en drinken en smaken dat de Heere goed is.

Hij beloofde het en maakt het door de onmogelijkheden heen waar, wat we lezen in Psalm 22:27, *"De zachtmoedigen zullen eten en verzadigd worden; zij zullen de Heere prijzen die Hem zoeken; ulieder hart zal in eeuwigheid leven."*

Hij troost ze ook met Zijn Verbond. De profeet spreekt ervan in Jesaja 54:10, *"Want bergen zullen wijken en heuvelen wankelen; maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken, en het verbond Mijns vredes zal niet wankelen, zegt de HEERE, uw Ontfermer."*

Dat was ook Davids troost in al zijn ellende en moeite. Daarvan sprak hij in 2 Sam. 23:5, "Hoewel mijn huis alzo niet is bij God, nochtans heeft Hij mij een eeuwig verbond gesteld dat in alles wel geordineerd en bewaard is."

Zo troost Christus ook Zijn gemeente wel aan de Dis des Verbonds, met de tekenen en zegelen van Zijn onveranderlijke trouw en eeuwige liefde. Nee, zij falen gedurig in de test, zij vallen zichzelf zo tegen. Maar God zal niet feilen in Zijn trouw, noch Zijn Verbond ooit schenden. Hij zal nooit herroepen hetgeen Hij eens gesproken heeft. Hetgeen uit Zijn lippen ging, blijft vast en onverbroken.

Zo troost Hij, als een moeder, Zijn wenende bruidsgemeente, hier in de

woestijn. Eens zal Hij alle tranen van hun ogen afwissen.

En: "Die overwint zal alles beërven, en ik zal hem een God zijn, en hij zal Mij een zoon zijn."

Daar rusten de vermoeiden van kracht, daar zijn de vreemdelingen thuis. Daar zal het zijn: "en geen vervloeking zal er meer tegen iemand zijn; en de troon Gods en des Lams zal daarin zijn, en Zijn dienstknechten zullen Hem dienen."

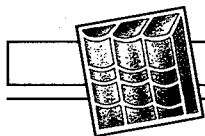
Dat is het getrouwe woord van Hem Die niet liegen kan. Gelukkig diegene die dat door een waar geloof omhelzen mag.

Zij zullen niet beschaamd worden die Hem verwachten.

Een hartelijke groet uit
Grand Rapids, Ds. C. Vogelaar.

Boekaankondiging

- * "Die Mij vindt, vindt het leven", drie preken van Thomas Boston, uit het Engels vertaald door G.H.C. Pas-Donker. Uitgegeven bij Den Hertog-Houten. Prijs f 24,50.
- * "Halleluja over het genadeverbond" van W. à Brakel, uitgeverij De Banier-Utrecht. De prijs hiervan bedraagt f 39,75.
- * "Bij Luther te gast", een keuze uit de tafelgesprekken. Uitgegeven bij Den Hertog-Houten. Prijs f 22,50.
- * "In goede aarde", vier preken van C.H. Spurgeon. Eveneens uitgegeven bij Den Hertog-Houten. De prijs hiervan is f 22,50.
- * "Hoe gaat het met u?". Een vijftal meditaties van J.C. Ryle. Uitgave van Den Hertog-Houten. De prijs is f 29,90.
- * "Van kracht tot kracht", een heruitgave van 52 meditaties van ds. M. Blok. In deze bundel is het kerkelijk jaar gevolgd, zodat de meditaties geschikt zijn om wekelijks gelezen te worden. Uitgegeven bij Den Hertog-Houten. De prijs bedraagt f 29,50.
- * "De bergrede", reisgids voor christenen. Geschreven door dr. J. van Bruggen. Uitgeverij Kok te Kampen. Prijs f 24,90.
- * "Wat u ontbreekt". Antwoorden op de basisvragen van het gebed. Geschreven door een onbekende christen. Uitgeverij De Banier te Utrecht. De prijs van dit boek is f 22,50.
- * "Kruispunten". Een boek voor jongens en meisjes vanaf 11 jaar. Geschreven door A. Vogelaar-van Amersfoort. Het is een uitgave van de Gereformeerde Bijbelstichting te Leerdam. De prijs hiervan is f 13,75.
- * "Giovanni", een tiener, die opgroeit in een grote stad. Het is geschreven door C. Visser-Sluis. Ook een uitgave van de G.B.S. De prijs bedraagt f 13,75.
- * "Tot de gehoorzaamheid van Christus", van dr. P. de Vries. Uitgegeven bij De Banier - Utrecht. De prijs is f 8,75.
- * "Jona, de profeet van de barmhartigheid van God", geschreven door ds. J. Westerink. Uitgegeven bij Buijten & Schipperheijn te Amsterdam. De prijs van dit boekje is f 15,90.

BOEKENNIEUWS

Ds. M. Golverdingen, Heimwee naar God. Uitgave Kerkenraad Gereformeerde Gemeente van Gorinchem. Prijs: f. 27,50 / €12,50 (excl. verzendkosten). Te verkrijgen bij: Lectorcommissie, A.R. Visscherpad 12, 4207 JD Gorinchem; tel.: 0183-665993 / 620862 / 622399 of per e-mail: sdpost@gomarus.nl

Dit keurig gebonden boekje heeft een fraai uiterlijk en een goede inhoud. De lezer vindt er zeven preken, die door ds. M. Golverdingen zijn uitgesproken. Het is een uitgave van de Gereformeerde Gemeente van Gorinchem ten bate van de verbouwing van haar kerkgebouw. De preken hebben als onderwerp Job 13:9a (Een indringende vraag op de Oudejaarsavond), Psalm 2:12 (De evangelieverkodiging aan vijanden), Psalm 42:2,3 (Het heimwee naar de levende God), Jesaja 49:14-16 (Goddelijk onderwijs aan een moedeloos Sion), Mattheüs 5:4 (De zaligspreking van treurende), Mattheüs 13:44 (De waarde van het Koninkrijk der hemelen) en Mattheüs 15:21-28 (Het aanhoudend gebed van de Kananese vrouw). De

vijfde preek is een voorbereidingspredikatie voor de Heilig Avondmaal. Er viel mij een foutje op in de Inhoudsopgave: de tekst van de eerste preek is verkeerd afgedrukt.

De preken zijn evenwichtig van opbouw en zorgvuldig van exegete. Dat laatste viel mij met name op bij de niet zo eenvoudige gelijkenis van de schat in de akker. Wat het omgaan met de zielen betreft, legt de prediker geen ander fundament dan hetgeen gelegd is, namelijk Christus Jezus en Die gekruisigd. Toch gaat hij daarbij ook zorgvuldig om met het kleinste dat door de Heere is gewerkt. Zo zijn we het in onze gemeenten ook gewend: dat bewaart voor een gemoedelijkheid die rust geeft buiten Christus' toegerekende gerechtigheid en het bewaart ook voor een drijven van de 'bewuste' rechtvaardigmaking waarbij de kleinen slaag krijgen in plaats van leiding en onderwijs. De Heere stelle de pennenvruchten van onze broeder tot onderwijs en stichting, in het persoonlijk gebruik en wellicht ook in de leediensten.

Capelle aan den IJssel,
ds. A. Moerkerken

- * "In banden en gevangenis", handelend over Hongaarse christenen onder het communisme in Roemenië.

Negentien persoonlijke verhalen over Gods trouw. Het is een uitgave van de Stichting Kom Over En Help in Nijkerk. De prijs bedraagt f 19,50.

- * "Aantekeningen uit de kleine catechisatie", een heruitgave van het bekende boek van ds. J. Fraanje. Het bevat de catechisatielessen die hij gaf aan de hand van het vragenboekje van Hellenbroek. Met liefde en ernst heeft ds. Fraanje zijn catechisanten onderwezen. Het boek is uitgegeven bij Den Hertog - Houten. De prijs bedraagt f 55,-.

- * "Melanchthon". Zijn betekenis voor het protestantisme. Het boekje is geschreven door dr. Herman Selderhuis en uitgegeven door de Theologische universiteit van Apeldoorn. De prijs is f 13,25.

- * "Strijdt om in te gaan", van Isaac Ambrosius, puriteins predikant in Engeland. In dit boek behandelt hij de geestelijke strijd tegen satan, wereld en zonde.

Uit het engels vertaald door drs. J. Versloot en uitgegeven bij Den Hertog - Houten.

De prijs bedraagt f 27,50.

- * "Naar Zijn wil", woorden van Calvijn aan allen die vervolgd worden. Uitgave van De Banier te Utrecht. Prijs f 14,75.
- * "Onbekeerd, wat doe je ermee?", geschreven door drs. W. van Vlastuin. Uitgeverij De Banier - Utrecht. Prijs f 17,90.

OnderDak

Het Rustpunt biedt opvang aan mensen die vanwege psychosociale problemen tijdelijk onderdak behoeven. De opvang van de gasten wordt vorm gegeven door een professionele woonbegeleider, bijgestaan door vrijwilligers. Als regel geldt een verblijfsduur van maximaal zes weken.

Voor informatie kunt u bellen naar OnderDak: 078-6849077 (kantooruren). **Voor spoedgevallen is het Rustpunt dag en nacht bereikbaar onder nummer 06 22272697.**

KERKNIEUWS

Beroepen:

te Emmeloord en te Spijkenisse i.c.m. Hoogvliet: ds. W. Harinck te Woerden;

te Gorinchem: ds. G.J. van Aalst te Ridderkerk;

te 's-Gravenhage en te Rotterdam-Alexanderpolder: ds. J. Schipper te 's-Gravenpolder;

te Leerdam: ds. A. Schot te Krimpen a/d IJssel;

te Lelystad: ds. H. Hofman te Waarde;

te Nieuwdorp: ds. M. Karens te Werkendam.

Bedankt:

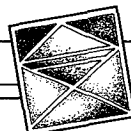
voor Zwolle: ds. G.J.N. Moens te Goes.

PARTICULIERE SYNODE OOST

Het moderamen van de Particuliere Synode Oost maakt bekend dat de synode in zijn vergadering van 29 november jl. heeft ingestemd met het besluit van de classis Barneveld de dato 7 september jl. tot toelating van br. J. Veenendaal tot predikant van de Gereformeerde Gemeenten. Dit betekent dat ds. Veenendaal vanaf heden in het verband van de Gereformeerde Gemeenten mag voorgaan.

De classis Barneveld zal in zijn eerstvolgende vergadering een besluit nemen over de datum van beroepbaarstelling.

De Heere moge de genomen besluiten met Zijn zegen kronen en geve ds. Veenendaal een goede ingang in onze gemeenten.

BERICHTEN

KERSTZANGAVOND

Op D.V. zaterdag 15 december 2001 zal er in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente, Buitendams 118 te Hardinxveld-Giessendam een Kerstzangavond worden gehouden. Medewerking verlenen: gk. "Harpe Davids" en Jk. "Harpe Davids".

Ds. W. J. Karels hoopt de meditatie te verzorgen. De avond begint om 19.30 uur.

DISTRICTSAVOND DISTRICT OOST +16

Op D.V. 15 december hoopt ds. C. A. van Dieren een lezing te houden over 'Rondom de eredienst: over liturgie'. De bijeenkomst wordt gehouden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Rijssen-Zuid, Paulus Potterstraat 2a, en begint om 19.30 uur.

KERSTZANGAVOND VEENENDAAL

Op D.V. 15 december zal er een kerstzangavond worden gehouden in de Adventkerk, Vijftien Morgen 51 te Veenendaal. Aanvang 19.00 uur. Medewerking verlenen: Gemengd koor "Met hart en stem", Jeugdkoor "De Kleine harp" en Jongerenkoor "Nova Cantica".

De opening wordt verzorgd door ouderling G. van den Berg.

PROMOVENDUS DE HEER W. A. ZONDAG

Op 22 november jl. promoveerde de heer W. A. Zondag, lid uit de gemeente Soest,

aan de Faculteit der Rechtsgelerdheid van de Erasmus Universiteit Rotterdam op het proefschrift "Werktijdverkorting (over plaats en functie van een arbeidsinstrument in het arbeidsrecht)".

Door de promovendus is nagagaan welke functie een dergelijk instrument in een sociaal-economisch stelsel kan vervullen, waarbij door hem onderzoek is verricht in een aantal Europese landen, de Verenigde Staten en Japan.

Wij feliciteren de jonge doctor met het behaalde resultaat. Bovenal past dank aan de Heere, die de heer Zondag de kracht en het verstand verleende om zijn jarenlange onderzoek met dit mooie resultaat te zien bekroond.

De kerkenraad
Gereformeerde Gemeente Soest

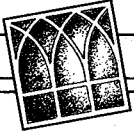
0800-0222334

uisterlijn

telefonische dienstverlening Gereformeerde Gemeente

Heb je niemand?..? Voor jongeren en ouderen een horend oor!!!

U kunt ons bellen:
- op maandag-, donderdag- en vrijdagavond van 19.00 - 22.30 uur;
- op dinsdagmorgen van 09.00 - 12.00 uur;
- op woensdag- en zaterdagmiddag van 13.30 - 17.00 uur.

PREDIKBEURTEN

ZONDAG 9 DECEMBER 2001

Aagtekerke 9.30 en 14.30 en 19.00 uur leesdienst; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. J. de Pater; Aalst 14.30 uur ds. M. Karens; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. v/d Heiden; Almelo 15.00 uur ds. van Dieren; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Amsterdam-Noord (Melkweg 16) 10.00 en 15.30 uur dhr. G. Pater; Arnhem 10.00 en 16.30 uur ds. Kattenberg; Barneveld 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Beekbergen 19.00 uur ds. Tuinier; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. Gunst; Berkenwoude 9.45 uur ds. Paul en 19.00 uur ds. Clements; Bodegraven 10.00 en 18.30 uur ds. Bac; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. Golverdingen; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Baaijens; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur ds. Moerkerken; Delft 15.30 uur ds. Zippro; Deventer 10.00 uur ds. Kleppe; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. den Boer; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. Driessen; Dordrecht 10.00 uur (H.A.) en 17.00 uur ds. P. Mulder; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Vermeij; Emmeloord 19.00 uur ds. Meeuse; Enkhuisen 19.00 uur ds. Veenendaal; Enschede 18.30 uur ds. Driessen; Enter 19.00 uur ds. Kattenberg; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. L. Blok; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. Melis; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. Schipper en 14.00 uur leesdienst; Groningen 10.00 uur (H.A.) en 15.30 uur ds. Vreugdenhil; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Hilversum 16.00 uur ds. Baan; Houten 11.00 en 16.30 uur ds. v/d Net; Kampen 19.00 uur ds. Baan; Kapelle-Biezelinge 9.30 en 18.00 uur ds. Tanis en 14.00 uur leesdienst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. P. Blok; Krimpen a/d IJssel 10.00 en 16.30 uur ds. Schot; Lelystad 9.30 uur ds. Baan en 15.00 uur ds. L. Blok; Lisse 18.30 uur dhr. G. Pater; Meeuwen 15.00 uur dhr. van Boven; Meliskerke 19.00 uur ds. A.B. v/d Heiden; Melissant 10.00 en 18.00 uur dhr. Verschuure; Middelburg-Centrum 18.30 uur dhr. Hoogerland; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. van Gelder en 14.00 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. J. Karels; Moerkapelle 9.30 uur (H.D.) en 18.30 uur ds. Zippro; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. de Wit; Nieuwdorp 14.30 uur (H.D.) ds. Tanis; Nieuwerkerk 15.00 uur (H.D.) ds. van Gelder; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. Beens; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. Meeuse; Oosterend-Texel 10.00 en 16.00 uur ds. van Dijk; Oostkapelle 9.30 uur (H.A.) en 15.00 uur ds. A.B. v/d Heiden; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. J. Karens; Oud Beijerland 9.30 en 17.00 uur ds. Mijnders; Ouddorp 15.00 uur dhr. Verschuure; Poederoyen 14.30 uur ds. J. de Pater; Poortvliet 14.00 uur ds. de Jongste; Puttershoek 14.30 uur ds. de Wit;

Rhenen 19.00 uur ds. Neele; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. van Aalst; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 uur ds. Mol en 15.00 uur ds. Schreuder; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rilland-Bath 9.30 uur ds. Hofman; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 uur (H.A.) en 16.00 uur ds. F. Harinck; Rotterdam-Centrum 15.30 uur ds. W. Harinck; Rotterdam-IJsselmonde 15.00 uur ds. W.J. Karels; Rotterdam-Zuid 19.00 uur ds. Golverdingen; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. Brugge en 14.30 uur leesdienst; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Scheveningen 17.00 uur ds. Paul; Soest 19.00 uur ds. Visscher; Sprang-Capelle 14.30 uur ds. Verweij; Spijkenisse 19.00 uur ds. Schot; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. C. Harinck; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. Tuinier; Tholen 9.00 en 17.00 uur ds. de Jongste; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Verweij; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw (Ned. Herv. Kerk); Urk 10.00 en 17.00 uur ds. van Krimpen; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. Neele; Waarde 9.30 en 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wemeldinge 14.30 uur ds. Hofman; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 11.15 en 16.00 uur dhr. Hoogerland (Ned. Herv. Kerk); Westzaan 10.00 en 15.30 uur ds. Boogaard; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. van Ekeveld; Zwijndrecht 15.00 uur ds. P. Mulder; Zwolle 19.00 uur ds. Kleppe;

DINSDAG 11 DECEMBER 2001

Almelo 19.30 uur ds. F. Mulder; Amersfoort 19.30 uur ds. Visscher (bijbellezing); Meeuwen 19.30 uur ds. van Ekeveld; Naaldwijk 19.45 uur ds. Mondria; Nijkerk 19.30 uur ds. Beens (bijbellezing).

WOENSDAG 12 DECEMBER 2001

Aalburg 19.30 uur ds. J. de Pater (bijbellezing); Amsterdam-Noord (Melkweg 16) 19.30 uur ds. v/d Net; Brakel 19.30 uur ds. Verweij; De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. Beens; Eindhoven 19.30 uur ds. Brugge; Groningen 20.00 uur ds. Vreugdenhil; Hardinxveld-Giessendam 19.30 uur ds. W.J. Karels (bijbellezing); Hilversum 19.45 uur dhr. van Boven; Nunspeet 19.30 uur ds. Meeuse (bijbellezing); Oud Beijerland 19.30 uur ds. Tanis; Rijssen-Zuid 19.30 uur ds. Schreuder; Rilland-Bath 19.30 uur dhr. Hoogerland; Soest 19.30 uur ds. Gunst; Wageningen 19.30 uur dhr. Verschuure; Westzaan 19.30 uur ds. van Aalst; Zwolle 19.30 uur ds. van Dieren.

DONDERDAG 13 DECEMBER 2001

Breda 19.30 uur ds. Beens; 's-Gravenzande 19.45 uur ds. van Krimpen; Hendrik Ido

Ambacht 19.45 uur ds. Silfhout (bijbellezing); Krimpen a/d IJssel 19.30 uur ds. Schot (bijbellezing); Melissant 19.30 uur ds. v/d Net; Oosterend-Texel 19.30 uur ds. van Dijk (bijbellezing); Rhenen 19.30 uur ds. F. Mulder (ingebruikname orgel); Ridderkerk-Slikkerveer 19.30 uur ds. Kleppe; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. de Pater.

VRIJDAG 14 DECEMBER 2001

Oud Beijerland 19.00 uur ds. B. v/d Heiden (huw. bev.).

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN Alkmaar:

Evangelist L. Versteeg; kerkgebouw 't Wui-ver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70; dienst iedere zondag om 10.30 uur. Catechisatie: dinsdagavond om de twee weken 18.15 uur.

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen; diensten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Evangelist G. van de Breevaart; Kerk van de Zevende Dags Adventisten, Eeskwerd 1; diensten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur.

Merksem:

Evangelist J. Witte; Prot. Kerk, Oude Barreelei 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Evangelist H.J. v.d. Boogaart; kerkgebouw Offenbachstraat 105-107; diensten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur. Bijbelstudie: iedere woensdagavond om 20.00 uur.

ADVERTENTIES

BEGRAFENISVERZORGING

C. W. VADER

DAG EN NACHT BEREIKBAAR
VOOR GEHEEL WALCHEREN

Tarweakker 23 - 4341 MD Armemuiden

Wij verzorgen geen crematies.

Tel. 0118-602500 - 0118-412760

SHGE

STICHTING HULPVERLENING IN GEZINEN

Uitgaande van de Ger. Gem. in Ned.

Voor betaalbare en verantwoorde hulp in gezinnen waar uit de Statenvertaling wordt gelezen en geen TV aanwezig is.

Rijksgediplomeerde KRAAMHULP:

tel. 033-2774 547 of 0346-264 595.

Dagelijks bereikbaar, laat u tijdig inschrijven.

GEZINS- BEJAARDEN EN ZIEKENHULP:

tel. 0166-652 605.

Inlichtingen iedere werkdag van 8.30-10.30 uur; vrijdags ook van 19.00 - 20.00 uur.

Met droefheid maken wij bekend dat is overleden mevrouw

H. KOK-BOOGERMAN

Ze was in 1965 medeoprichtster van onze vrouwenvereniging en tevens presidente.

De Heere heilige deze roepstem aan ons aller hart.

Vrouwenvereniging "Tryfena"
Ger. Gem. Poortvliet

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente van Kootwijkerbroek geeft met droefheid kennis van het overlijden van

mevrouw H. KOK-BOOGERMAN

sinds 12 juli 1971 weduwe van ds. A. Kok

op de leeftijd van 92 jaar.

Met grote erkentelijkheid denken wij aan de periode dat haar man in de jaren 1969-1971 onze gemeente als herder en leraar diende.

Namens de kerkenraad,
Ds. P. Blok, preses
H. Brons, scriba

Kootwijkerbroek, 24 november 2001

CANADA BEZOEKERS.

Wij hebben twee bej. woningen te huur in het bej. teh. van de Ger. Gem. te Norwich, Ont.
Inl. tel. 001-519-863-2574.

Nieuw!

M. Golverdingen v.d.m. Heimwee naar God

Zeven indringende preken voor jong en oud t.b.v. de verbouw van het kerkgebouw van de Ger. Gemeente te Gorinchem.

Harde kaff, heldere letter, 132 p.
f 27,50/€12,50 (excl. verz. k.)

Bestel nu!

Lectuurcommissie, A.R. Visscherpad
12, 4207 MD Gorinchem
0183-665993/620862/622399 of per
e-mail sdpost@gomarus.nl

Uitgesneden teksten div. modellen
G. v.d. Dikkenberg, Munnikenweg 11,
3905 MD Veenendaal, tel. 0318-540252

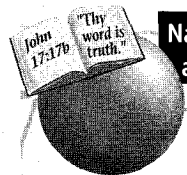
Te koop gevraagd. Theologische
boeken. Tel 0577 - 40 10 65

Begrafenisonderneming L. STAM
Planetenlaan 26, 2957 SN Nw.Lekkerland
Tel. 0184 - 685240. - Geen crematies -

Hartelijke oproep tot financiële steun!

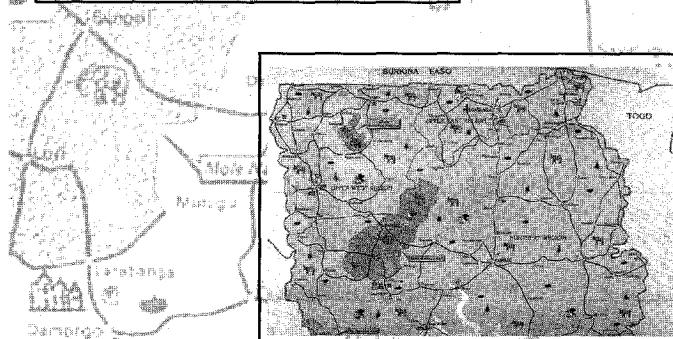
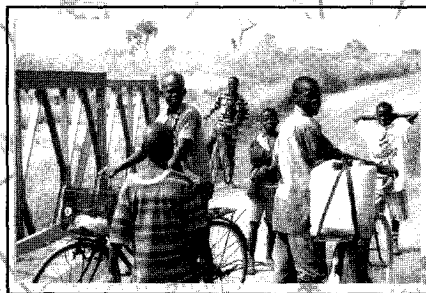
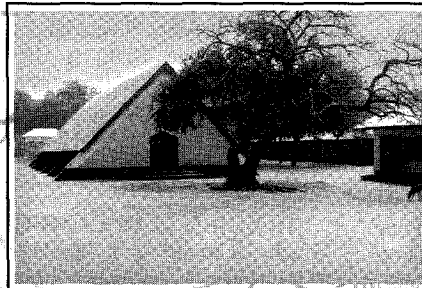
Noord Ghana:

de drie noordelijke provincies beslaan 40% van het land. Het gebied is driemaal de grootte van ons land. Er wonen bijna 4 miljoen mensen. Slechts 6% is christen. Ca. 20% is moslim. Verreweg het grootste gedeelte van de bevolking hangt nog de traditionele stammenreligie aan. Deze mensen staan echter open voor het Evangelie! Er is onder hen geen vijandschap t.o.v. christenen. Sinds begin 2000 is de leeuverspreiding naar dit gebied op gang gekomen. **De vraag naar bijbels is echter groter dan het aanbod! Wie is hierover niet verblijd?**

**Najaars
actie**

**Deputaatschap
Bijbelverspreiding
Gereformeerde Gemeenten**

Eén bijbel kost ca. fl. 10,-

Dit jaar hebben we 10.000 bijbels uitgereikt. Voor 2002 hebben we 6000 bijbels extra nodig. Dit gaat ten laste van ons budget. **Daarom een hartelijke oproep voor een extra najaarsgift!**

6000 extra bijbels voor Noord-Ghana

*Hoeveel neemt u er
voor uw rekening?*

Giro 7409485

t.n.v. Deputaatschap
Bijbelverspreiding, Woerden.
Of bankrekeningnummer
3224.22.329

Hartelijk dank!

Help Afghaanse vluchtelingen in Iran

Meer dan één miljoen Afghaanse vluchtelingen verblijven in Iran.
Op de vlucht voor de Taliban. Hun aantal neemt nu toe.
De vluchtelingkampen - gelegen in de woestijn - zijn hierop niet berekend.
Via de kerk in Iran kan het Deputaatschap hulp verlenen.

Giro 307447

Helpt u mee?

DOE
WEL

DEPUTAATSCHAP TOT HULPVERLENING
IN BIJZONDERE NODEN DER
GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Postbus 615 • 3440 AP Woerden
Tel. 0348-489910 • Fax 0348-483721

KLASSIEKE ORGELS

Hoofddealer van Johannus,
Eminent, Ahlborn,
Sweelinck, enz.

**Stolk
Orgels**

Tel.: 0180 - 31 56 52

Nieuwkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55
Krabbendijke, Oostpolderweg 1
Nederhemert Noord, Kapelstraat 1
Beesd, Veerweg 14
Papendrecht, Overtoom 18

UNIEK IN KLASSIEK!

Kraamzorg?

RST

Tel. 0342 - 422 324

Postbus 154, 3770 AD Barneveld

Stichting Bureau
Kraam & Gezinshulp

Stichting Bureau Kraam & Gezinshulp omdat zorg meer is dan geholpen worden...

Wij bieden u verantwoorde Kraamzorg en Gezinshulp indien u niet verzekerd bent tegen ziektekosten, maar ook als u verantwoorde zorg op maat wenst. Bij de BKG staat het gezin centraal en dat betekent (soms) meer dan standaard hulpverlening. Helpende handen zijn belangrijk, maar principieel verantwoorde zorg voor uzelf en uw gezin is de basis voor een goed herstel.

Onze verzorgenden zijn Rijksgediplomeerd en werken via bemiddeling van de Stichting BKG in gezinnen met een reformatorisch kerkelijke achtergrond door geheel Nederland.

Neem contact op om uw mogelijkheden te bespreken en u ontvangt vrijblijvend het BKG informatiepakket.

U kunt de BKG bereiken via onze centrale inlichtingen en inschrijfteléfono voor **kraamzorg en gezinshulp**,

0341-270778.

(Bij voorkeur tijdens werkdagen tussen 9.00 uur en 12.00 uur.)

Lukt het u niet persoonlijk contact met ons te krijgen spreekt u dan onze voicemail in. U wordt dan zo spoedig mogelijk teruggebeld.

BKG, de zorgverlener die voelt, wat u bedoelt!

Ziet, de Bruidegom komt!

SRB-jubileum
bundel

Interessante SRB-lezingen over de tekenen der tijden, de wederkomst en het verlangen naar de hemel. Nu volop actueel.

**VOORDEEL-
PRIJS:**
fl. 29,95
(na 1 jan. 14 euro)

163 pag.
mooie
uitv.

Vorige jubileum-
bundel "Leer ons
bidden" is nog
vertrijgbaar
à fl. 27,50

Ds. D.J. Budding,
ds. P. den Butter,
ds. A. Kort, ds. A.
Moerkerken, e.a.

Uitgeverij
de Ramshoorn
Goese

U kunt ook bellen:
0113-230 340
of faxen: 0113-218 691

Bon zonder postzegel sturen naar: Uitgeverij De Ramshoorn,
Antwoordnummer 860, 4460 WB GOES

Ja, ik bestel ... ex. van Ziet, de Bruidegom komt!

Naam

Adres

Postcode Woonplaats

Gewenste levering: rechtstreeks of via boekhandel

..... te

www.ramshoorn.nl

Hét adres voor gratis kerstverhalen.

begravenisverzorging T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen,
Rotterdam en omstreken.

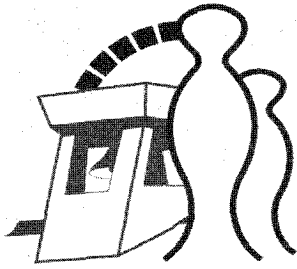
Opbaar mogelijkheden in een
door u gewenst uitvaartcentrum
of thuis met koeling.

Geen crematies.

Dag en nacht bereikbaar.

Muzartlaan 13
5131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 460 05 09
Fax 010 - 435 79 12

Vereniging tot het verstrekken van christelijk basisonderwijs op gereformeerde grondslag te Opheusden

Onder de vereniging ressorteren twee scholen onder leiding van een bovenschools directeur.

De Eben-Haëzerschool wordt bezocht door ongeveer 430 leerlingen, verdeeld over 18 groepen, waaronder twee hulpklassen.

De Rehobothschool wordt bezocht door ongeveer 380 leerlingen, verdeeld over 14 groepen.

Een vrijblijvend bezoek aan de school behoort uiteraard tot de mogelijkheden.

Sollicitanten dienen bij voorkeur kerkelijk verbonden te zijn aan de (Oud) Gereformeerde Gemeenten (in Nederland).

Het bestuur van bovengenoemde vereniging roept sollicitanten op voor de functies van:

A) Groepsleerkracht

Het betreffen vacatures m.i.v. het schooljaar 2002-2003 op de beide scholen. Alle groepen zijn bespreekbaar.

B) Interieurverzorg(st)er

De vacatures zijn op beide scholen ontstaan in verband met uitbreiding van het aantal lokalen. Datum indienstreding, aantal uren en werktijden worden in overleg bepaald.

Inlichtingen worden graag verstrekt door de locatie-directeuren: voor de Eben-Haëzerschool, de heer O.J. Dekker, tel. (0488)441457 of (0488)484421 (privé) en voor de Rehobothschool, de heer H. Hille, tel. (0488)443009 of (0488)442815 (privé).

Sollicitaties dienen vóór 15 december 2001 te worden gezonden aan de secretaris van het schoolbestuur, de heer G.G. van Bochove, p/a Postbus 38, 4043 ZG Opheusden.

Collectebonnen machinaal tellen?

vraag demo en/of referentie

Den Hertog 0314-341381/0548-515415

Decemberkorting voor muzikliefhebbers!

"Laat Zang en Spel", een boek met 'portretten' van 20 bekende christelijke musici, geschreven door Adriaan van Belzen.

In uitgebreide gesprekken, waarin een verscheidenheid aan onderwerpen aan bod komt, kunt u nader kennis maken met diverse beoefenaars van de schone kunst der muziek, o.a. K. Alers, K. Bogerd, P. Heykoop, N. v. Middelkoop, E. v.d. Veen, G. Veldman, A. v. Vliet, A. Weegenaar, P. Wildeman e.a.

Alleen in de maand december verkrijgbaar voor de prijs van f 29,90 (incl. verzendk.) Tel. 0342-421031

Nieuw boek voor elk gezin

De bedelaar stierf

Eerste druk grotendeels uitverkocht

Leven en sterven van Rens Vogelaar (1968-1980)

Rens Vogelaar was 11 jaar toen hij door de Heere uit het midden van zijn familie, gemeente en schoolklas werd weggenomen. In dit boekje wordt verteld over zijn leven, ziekte en sterfbed. De Heere heeft het lichaamslijden geheiligd aan zijn ziel. Na een zware strijd volgde bij het naderen van de dood volkomen uitkomst. Toen was de vrucht rijp om ingezameld te worden. Het liet diepe indruk achter bij degenen die het van nabij meemaakten. Rens Vogelaar was een zoon van A.D. Vogelaar en behoorde als dooplid tot de Gereformeerde Gemeente van Dordrecht. Nauw betrokken bij zijn ziekte en sterven waren behalve zijn familie ook zijn predikant, ds. C. Harinck. De medeopsteller van dit boek, de heer W. Visser, heeft hem als onderwijzer van dichtbij meegeemaakt. Het boek bevat ook herinneringen van zijn opa, ds. L. Vogelaar. Ds. C. Vogelaar uit Amerika schreef een woord vooraf.

ISBN 90-76466-23-8, geb., circa 80 pag., verlicht met foto's.

Verschijnt over een week.

Ja, reserveer voor mij vast ex. van "De bedelaar stierf".

Naam
Adres
Postcode Woonplaats
Gewenste levering: rechtstreeks of via boekhandel
..... te

www.ramshoorn.nl

Voordeelprijs: f19,95
na 31 dec. 2001 10,5 Euro

W. Visser en L. Vogelaar (red.)

BON

Bon zonder postzegel sturen naar:
Uitgeverij De Ramshoorn, Antwoordnummer 860, 4460 WB GOES

Uitgeverij 'de Ramshoorn'
Goes

U kunt ook bellen: 0113-230 340
of faxen: 0113-218 691

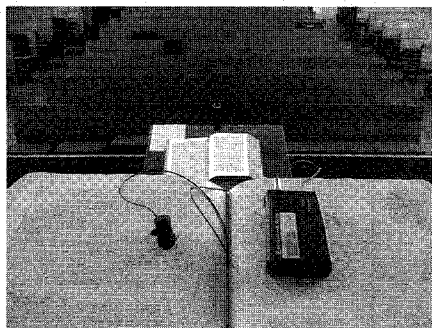

Geluid zoals het hoort!

Advies en aanleg geluidsinstallaties
Voor (kerk)zalen, verzorgingshuizen

Van Gelder Elektronica

Carry van Bruggenstraat 33
9422 KM Smilde tel: 0592 415 509
www.vangelderelektronica.nl

Ook hier hebben wij het geluid verzorgd!

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ Horsssen bv

DORPSSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
Theologische werken - Dagboeken
Bijbel- en Catechismusverklaringen
Leesboeken voor jong en oud
Voordeelaanbiedingen
Tweedehands en Antiquarisch
Psalm- en Muziekboeken
Bladmuziek (noten en klavarskribo)
CD's en Musicassettes
Boeken- en CD-bonnen
Wens- en Gelegenheidskaarten

Herenkleding
Accessoires

Boeder Scherpenzeel

AMBTSKLEDING
Kostuums: ~ 2 en 3 delig zwart - grijs - e.a.
Preekjassen ~ Jacquets ~ Pantalons
Streppantalons ~ Overhemden ~
Stropdassen ~ Sokken ~ Overjassen
Hoeden ~ Schoenen

Winkel:
Dorpstraat 229, 3925 KC Scherpenzeel
Telefoon 033 - 2778068 / 033 - 2778899

Op afspraak - service aan huis

WB

Boekhandel-Uitgeverij van Wijngaarden

Bij ons is verschenen het veel
gevraagde dagboek van
Ds. Octavius Winslow

Dagelijks wandelen met God

2e Druk. Intekenprijs f 44,95.
Na 31 dec. 2001 f 50,68 / 23 euro.

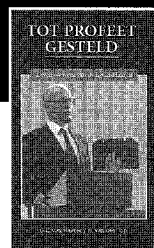
Levensbeschrijving van Titus
Klose: Een wilde jager werd
door Gods genade van een leeuw
een lam. Slechts f 5,-

Vliegersvelderlaan 15
3771 XE Barneveld
Tel. 0342 - 417 335
Ook in de boekhandel verkrijg-
baar.

Begrafenis Verzorging Tollenaar
van Swindenstraat 25, 4532 KC Terneuzen
Tel. 0115-612554 - Geen crematies

Boeken van Ds. J. van Haaren

Deze serie telt vijf delen; elk deel omvat tien preken. De eerste twee delen volgen het kerkelijk jaar, terwijl het derde deel preken bevat voor bijzondere gelegenheden. In de laatste twee delen worden vrije stoffen behandeld. Op een aansprekende, indringende wijze wordt de boodschap van vrije soevereine genade gebracht in haar onderscheiden gangen in het leven van Gods volk. De preken van Ds. Van Haaren kenmerken zich door een sterk appellerend karakter. Daar getuigen ook deze preken van.

TOT PROFEET GESTELD
Leven en werk van
Ds. J. van Haaren
G.C. van Haaren / H. van den Top
Genade is geen erfgoed. Wij
erven de zonde, genade valt
vrij en soeverein. Dat komt wel
heel duidelijk uit in het leven
van Jan van Haaren, wiens leven
en werk in dit boek wordt
beschreven. Ds. Van Haaren
diende als predikant achtereenvolgens
de Gereformeerde
Gemeenten van Kampen,
Rijssen en Amersfoort. Hij was
een begaafd prediker, die door
velen als eigen herder en leraar
werd begeerd. Deze biografie,
samengesteld door zijn zoon
en schoonzoon, is een lezens-
waardig boek, dat voor velen
de herinnering aan deze gezie-
ne en geliefde prediker weer
doet herleven.
Geb. 220 blz.

**T BEGIN
DER
WIJSHEID**
Een bundel met
actuele onderwer-
pen, meditaties en
bijbelstudies. Jong en
oud wordt gewezen
op de dingen die
gekend moeten
worden tot zaligheid
Geb. 95 blz.

17,50

€ 7.94

DEEL 1

**OFFERANDEN
DES GEKLANKS**
Dit deel feeststoffen
bevat de volgende tek-
sten: Gen. 21:3-6,
Micha. 5:1, Luk. 1:43,
Luk. 2:1-7, Luk. 2:8-12,
Luk. 2:13 en 14, Luk.
2:15-20, 2 Kor. 6:2b,
Psalm 146:10,
Matth. 2:1 en 2,
Geb. 172 blz.

DEEL 2

**OFFERANDEN
DES GEKLANKS**
Dit deel feeststoffen
bevat de volgende tek-
sten: Matth. 16:13-17,
Luk. 22:61 en 62,
Matth. 27:45 en 46,
Matth. 28:1-10, Joh. 20:
19-23, Psalm 47:6 en
7, Joh. 17:24, Openb.
22:17, 1 Thess. 5:19-
22, Gal. 3:17,
Geb. 176 blz.

DEEL 3

**OFFERANDEN
DES GEKLANKS**
Dit deel gelegenheden-
stoffen bevat de vol-
gende teksten: Pred.
12:5b, Joh. 11:35, Filip.
4:6 en 7, Jes. 63:7, Gal.
2:19, Luk. 5:31, Luk.
5:32, Luk. 5:33-35,
Hand. 2:21,
1 Kron. 29:20,
Geb. 165 blz.

DEEL 4

**OFFERANDEN
DES GEKLANKS**
Dit deel vrije stoffen
bevat de volgende tek-
sten: 1 Petr. 4:18, Jes.
54:1, 1 Kon. 10:3, 2
Kon. 20:1-6, 2 Kron.
22:9-13, Filip. 3:10 en
11, Filip. 3:12, Jes. 65:1,
Joh. 3:30, Ezech. 20:37,
Geb. 186 blz.

DEEL 5

**OFFERANDEN
DES GEKLANKS**
Dit deel vrije stoffen
bevat de volgende tek-
sten: Ps. 74:19-20a, Hos.
2:13, Ps. 119:54, Hand.
16:25-34, 1 Joh. 3:9, Ps.
30:7-9, Matth. 8:23-27,
Matth. 9:9-10, Ps. 72:13-
15, Ps. 89:16-17,
Geb. 186 blz.

prijs per deel:

29,75

€ 13.50

Uitgeverij Boekhandel

39,90

€ 18.10

Gebr. Koster

Nairacstraat 17, 3771 AW Barneveld
Tel. (0342) 41 69 86

verkrijgbaar bij de boekhandel

K020-1711

EVANGELISATIEPROJECTEN

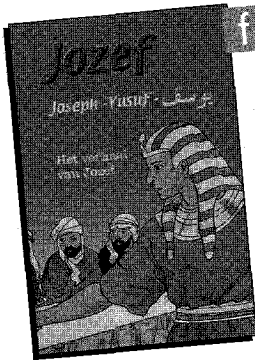
2001/2002

Nederland is zendingsland...

Project 1:

Dit project kan worden opgesplitst!

Jozef-geschiedenis in Turks en Arabisch

f. 24.000,-

Uit de kinderbijbel van Van Dam wordt het gedeelte over de geschiedenis van Jozef uitgegeven als evangelisatieboekje met daarbij behorende bijbelgedeelten in het Nederlands (St. vert.), Turks, Arabisch en Engels. Deze uitgave is bedoeld om o.a. allochtone kinderen op de kinderbijbelclubs met de Bijbel te kunnen bereiken.

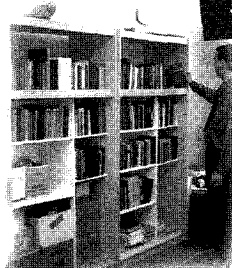
Binnenkort wil men overgaan tot het drukken van deze nieuwe uitgave. Een oplage van 5.000 boekjes á 136 pag. kost ruim f. 24.000,-. Dat is bijna f. 5,- per boekje. Hoeveel neemt u er voor uw rekening?

Project 2:

Dit project kan worden opgesplitst!

Opstarten bibliotheek Tilburg

f. 6.500,-

De post in Tilburg beschikt over een mooie Bijbelwinkel. In verband met toenemend bezoek wil men mensen in de buurt de mogelijkheid bieden theologische boeken e.d. te lenen. Om een bibliotheek op te zetten, zijn veel boeken nodig. Veel wordt geschonken, maar er moet ook gekocht worden, met name bijbelverklaringen. Ook de inrichting kost geld. **Totaal worden de opstartkosten geschat op f. 6.500,-** Helpt u mee om mensen in Tilburg goede lectuur in handen te geven?

Project 3:

Een Levensbron om door te geven

f. 6.000,-

De Levensbron bevat het Nieuwe Testament, voorafgegaan door het Bijbelboek Genesis en enkele Psalmen met daarbij een korte uitleg over de inhoud van de Bijbel. Dit boek wordt vaak gebruikt om buitenkerkelijke mensen met Gods Woord in aanraking

te brengen. Jaarlijks worden er vanuit de evangelisatieposten voor dit doel bijna duizend Levensbronnen uitgedeeld. Een nieuwe serie van 1.000 ex. voor de posten wordt voorbereid. **Deze kosten ca. f. 6,- per stuk, totale uitgavenpost van f. 6.000,-** Hoeveel Levensbronnen neemt u voor uw rekening om het Woord door te geven?

Project 4:

Dit project kan worden opgesplitst!

Heilsfeiten-folders op de posten

f. 5.500,-

Rond Kerst, Pasen, Hemelvaart en Pinksteren worden er op de evangelisatieposten vele tienduizenden folders verspreid. Een eenvoudig maar doeltreffend evangelisatiemiddel. Veel vrijwilligers uit het gehele land zetten zich dan in de omgeving van de posten in om Gods Woord, uitgelegd in een folder, door de brievenbussen vallen. Het zal doen hetgeen hem behaagt. Per heilsfeit worden er ca. 100.000 folders verspreid. **De drukkosten en organisatie er omheen begroten we op f. 5.500,- per folderactie.** Zorgt u er ook voor dat rond de christelijke feestdagen veel brievenbussen gaan kleppen?

Project 6:

Nieuw cursusmateriaal DT/NT

f. 5.500,-

Regelmatig worden er bijbelcursussen ontwikkeld voor mensen die nooit de Bijbel gelezen hebben, maar er meer over willen weten. Een nauwkeurig werk om zo begrijpelijk en zuiver mogelijk Gods Woord uit te leggen. Door de jaren heen hebben veel evangelisatiecommissies, kerkeraden, evangelisten en anderen dit als eendankbaar middel ter hand genomen om buitenkerkelijken in aanraking te brengen met Gods Woord. Er staan nu twee nieuwe cursussen op stapel. **Het opzetten, corrigeren, vormgeven en drukken daarvan kost echter nogal wat geld, namelijk ca. f. 5.500,-** Hoeveel mensen laat u straks voor het eerst kennismaken met de Bijbel?

Project 5:

Kinderevangelisatiewerk Emmen

f. 4.500,-

De evangelisatiepost in Emmen mag zich verblijden in een grote kinderevangelisatieclub. Tweemaal in de maand komen ze samen. Evangelist Van Drunen wordt dan bijgestaan door vrijwilligers uit andere gemeenten. Met behulp van diverse materialen wordt de kinderen geleerd en verteld uit de Bijbel. Het is mooi en dankbaar werk om buitenkerkelijke kinderen met Gods Woord te bereiken. **Om de kinderen op de club te krijgen en te houden is jaarlijks min. f. 4.500,- nodig.** Vooral advertentie- en materiaalkosten drukken zwaar. Draagt u bij aan de kosten van evangelisatie onder kinderen in Emmen?

Het evangelisatiewerk in Nederland vanuit onze gemeenten kent een geschiedenis van ruim veertig jaar. Vroeger probeerden we op enkele plaatsen, waar de schriftuurlijk-bevindelijke waarheid niet meer gevonden werd, Gods Woord vanuit een evangelisatiepost opnieuw te laten klinken. Nu is het vrijwel zo dat in grote delen van ons land (jonge) mensen totaal geen kennis meer hebben van God en Zijn Woord. Nederland is zendingsland geworden. We kunnen bij deze schrikbarende conclusie niet stilstaan. We moeten de hand aan de ploeg slaan en onder inwachting van de zegen des Heeren ons werk doen.

Dat werk is veelomvattend en kan ook niet zonder financiële middelen. Talloze activiteiten ten dienste van het evangelisatiewerk worden opgezet. Daarvoor is echter dringend en blijvend geldelijke steun nodig. Om e.e.a. inzichtelijk te maken brengen we enkele aspecten uit het brede evangelisatiewerk in beeld. Daarbij is het bedrag genoemd dat nodig is om die betreffende activiteit van de grond te krijgen en in stand te houden.

Steun een project dat u aanspreekt en maak a.u.b. vandaag nog een bedrag over. Uw bijdrage, van welke grootte dan ook, is zo hard nodig. Om het Woord onder ons volk door te geven...

Giro 628912

t.n.v. Dep. Evangelisatie,
Houttuinlaan 7, 3447 GM
Woerden, o.v.v. een projectnaam

Hartelijk dank!